

Auktorisationsuppföljning Vårdval primärvård

Verksamhetsår 2025

Handläggare: Karina Möller, Erik Fransson, Stina Öberg, Anna Hendeby

Verksamhet: Vårdval primärvård

Datum: 2025-04-23

Diarienummer: RÖ 2026-3499

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Auktorisationsuppföljningens syfte.....	3
Bemanning	4
Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete	4
Samverkan med kommunal hälso- och sjukvård	4
Kontinuitet för patienter med kronisk sjukdom	4
Uppföljningsparametrar enligt matris	5
Andel besvarade samtal i telefon	5
Andel besök inom tre dagar till läkare	5
Andel besök inom tre dagar till sjuksköterska	6
Andel genomförda återbesök för kroniskt sjuka patienter	7
Andel utförda hembesök för nyfödda	7
Andel patienter med fast läkarkontakt	8
Strama (samverkan mot antibiotikaresistens)	8
Äldrevårdsmottagning.....	8
Andel diabetespatienter som fått medicinsk fotvård	9
Sammanställning av uppföljningsparametrar per vårdcentral för verksamhetsåret 2025	10

Bakgrund

Vårdval primärvård i Östergötland innebär att den primärvård som finansieras av regionen drivs av auktoriserade vårdcentraler, offentliga såväl som privata. För att leverantören ska få bedriva vård inom vårdval primärvård krävs att regionen har godkänt, det vill säga auktoriserat vårdcentralen. Auktorisationen ger grundläggande kvalitetssäkring och likvärdiga konkurrensvillkor samtidigt som den möjliggör en mångfald av leverantörer. Auktorisationen förutsätter att vårdcentralen åtar sig det uppdrag som är formulerat i Regelbok för auktorisation – Vårdval primärvård i Östergötland.

Inom vårdval primärvård i Region Östergötland fanns i slutet av 2025 46 etablerade vårdcentraler där 33 är regionägda och 13 drivs av privata leverantörer. Se fördelning nedan.

	Regiondrivna	Privata	Totalt
Centrala länsdelen	14	4	18
Östra länsdelen	9	8	17
Västra länsdelen	10	1	11
Totalt	33	13	46

Auktorisationsuppföljningens syfte

Varje år genomför Regionledningskontoret en auktorisationsuppföljning av samtliga vårdcentraler i länet. Detta år genomfördes uppföljningarna i grupp om 3–4 vårdcentraler grupperade över koncerngränser. Dialogerna genomfördes under mars 2025 om 1,5 timme vardera. Avsikten med uppföljningen är att säkerställa att auktorisationskraven följs och att invånarna erbjuds en god, jämlik och kvalitetssäker vård. I och med konceptet där flera vårdcentraler följs upp samtidigt har också ett erfarenhets- och kunskapsutbyte kunnat äga rum.

Regionledningskontoret har utifrån mätbara kriterier och dialog granskat och analyserat varje vårdcentral. Områden som har vägts in i uppföljningen är:

- Listad befolkning
- Bemanning
- Tillgänglighet
- Patientsäkerhet
- Barnhälsovård
- Hälsöfrämjande och sjukdomsförebyggande arbete
- Insatser för äldre och personer med komplexa vårdbehov
- Samverkan med kommunal hälso- och sjukvård
- Fast läkarkontakt och fast vårdkontakt
- Kontinuitet för patienter med kronisk sjukdom
- Medicinsk kvalitet

Detta år, liksom föregående år, har beställaren haft fokus på nio uppföljningsparametrar som är utvalda för att ge en tydlig bild av hur väl vårdcentralerna uppfyller regelbokens ska-krav. Tanken är också att de ska beskriva det omfattande uppdrag som vårdcentralerna har i vårdvalet.

Följande parametrar har graderats utifrån färgsättningen grön, gul, röd och där grön är ”klarar målvärdet”, gul är ”på väg mot målvärdet” och röd ”klarar inte målvärdet”;

- Andel besvarade samtal i telefon
- Andel besök inom tre dagar till läkare
- Andel besök inom tre dagar till sjuksköterska
- Andel återbesök fysiskt eller digitalt för kroniskt sjuka
- Andel utförda hembesök för nyfödda
- Strama (Samverkan mot antibiotikaresistens)
- Äldrevårdsmottagning
- Andel patienter med fast läkarkontakt
- Andel diabetespatienter som fått medicinsk fotvård

Bedömningen för varje vårdcentral utifrån de 9 parametrarna har sammanställts i en matris, se s. 10. Vid årets uppföljning ingår de 46 vårdcentraler som bedrivit verksamhet under årets samtliga 12 månader. Fjölårssiffran anges inom parentes.

Bemanning

Privata vårdcentraler anger generellt ett gott bemanningsläge med enstaka behov av ytterligare distriktsläkare och sjuksköterskekompetens. Några har under året haft behov av hyrläkarlösningar. Flertalet regiondrivna vårdcentraler uppger att man under 2025 saknat framför allt distriktsläkare, vilket för vissa vårdcentraler krävt hyrlösningar, och sjuksköterskor. Även undersköterskor, vårdadministratörer, dietist och medicinska fotvårdare har saknats. Några uppger även brist på samtalsbehandlare/psykolog. En förklaring till vakansläget kan vara regionens tidigare omställningsarbete och en ansträngd ekonomi.

Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete

Flera vårdcentraler beskriver att man arbetar hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande i det dagliga arbetet och i mötet med patienten, till exempel på ordinarie mottagningar. Många vårdcentraler har bibehållit arbetet med hälsosamtal om än i varierande omfattning. Flera vårdcentraler har arbetat med olika typer av gruppverksamheter för till exempel äldre, ungdomar och föräldrar, till stor del i samverkan med civilsamhället.

Samverkan med kommunal hälso- och sjukvård

Samtliga vårdcentraler uppger att avtal är tecknade med de särskilda boenden som de ansvarar för och att dessa årligen följs upp och vid behov revideras. Generellt beskrivs god samverkan men som försvåras vid bristande kontinuitet hos någon av parterna. Vårdcentraler i mindre kommuner beskriver oftare en nära och tät samverkan med den kommunala hälso- och sjukvården jämfört med vårdcentraler i de större kommunerna.

Kontinuitet för patienter med kronisk sjukdom

Kontinuitet utgör en viktig kvalitetsfaktor i patientens vård, inte minst för dem med en kronisk sjukdom. För att belysa kontinuitet används ett internationellt etablerat mått, eller index, (Continuity of Care Index) som väger samman olika dimensioner av kontinuitet. Värdet går från 0 (varje besök hos en ny person) till 1 (alla besök hos en och samma person). Enbart patienter som haft minst tre besök under en tidsperiod om 18 månader finns med i beräkningen.

I december 2025 låg Region Östergötlands medelvärde vid besök till läkare på 0,36 och med en spridning mellan 0,17–0,62.

För sjuksköterskor var medelvärdet vid samma tillfälle 0,32 och med en spridning mellan 0,19–0,52.

Vårdcentraler med stabil, fast anställd personal kan generellt sägas ha ett högre index, men även hur vårdcentralen har valt att strukturera sitt arbetssätt har en påverkan på värdet.

Uppföljningsparametrar enligt matris

Andel besvarade samtal i telefon

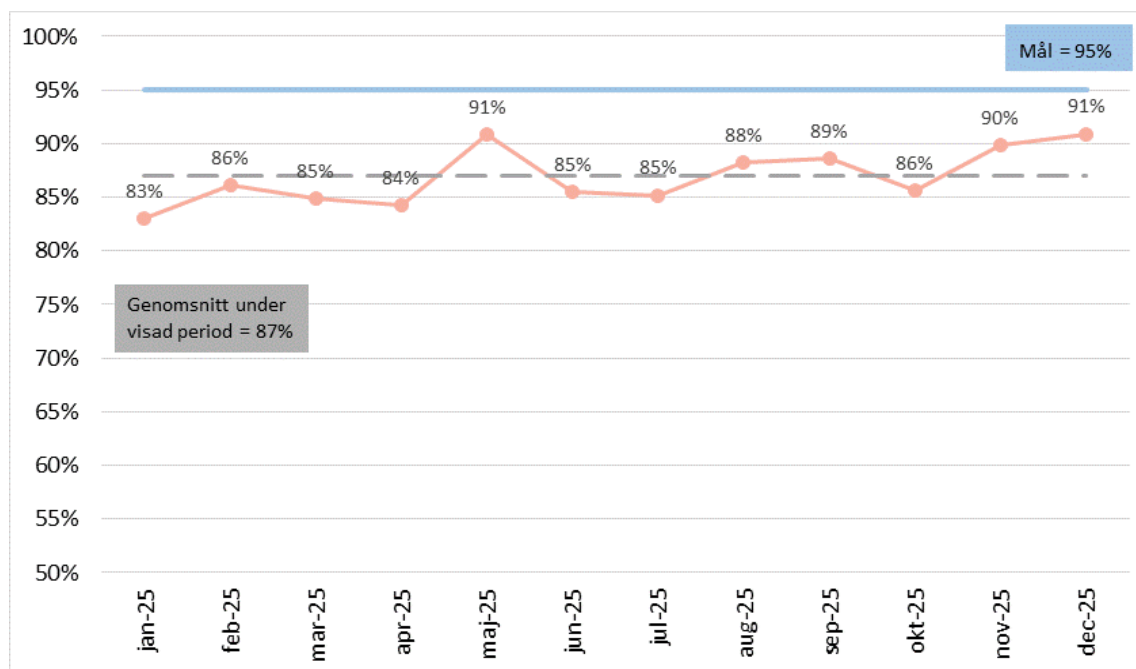
Målvärdet för andel besvarade telefonsamtal är i Region Östergötland satt till 95 % (nationellt är målvärdet 100 %). Majoriteten av vårdcentralerna har svårt att uppnå målet. Genomsnittet för andel besvarade samtal för perioden var 87 % vilket är en förbättring jämfört med året innan då den var 83 %. Ett flertal vårdcentraler har under året följt en verksamhets tidigare initiativ och infört arbetssättet med TeleQ till läkare.

Klarar målvärdet 10 st, 22% (8 st, 17%)

På väg mot målvärdet 15 st, 33% (15 st, 32%)

Klarar inte målvärdet 21 st, 46% (24 st, 51%)

Vårdcentralernas telefontillgänglighet. Andel återuppringda samtal samma dag.

Andel besök inom tre dagar till läkare

Förstärkta vårdgarantin innebär rätten för patienten att få en medicinsk bedömning av legitimerad personal i primärvård inom tre dagar. Den omfattar besök för ett nytt hälsoproblem, kraftig försämring eller förändring av ett tidigare känt hälsoproblem eller om en insatt behandling inte har givit önskad effekt. Nationellt finns ett målvärde för den förstärkta vårdgarantin satt till 85 %. I den här rapporten visas tillgängligheten till läkare respektive till sjuksköterska inom tre dagar på vårdcentralerna.

Det råder varierad inställning bland vårdcentralerna till det medicinska värdet av att erbjuda tid inom tre dagar till läkare. Vissa hävdar att möjligheten att få träffa den läkare som känner patienten är viktigare än att det sker inom tidsramen. Andra bedömer att tillgängligheten har ett stort värde och prioriterar därför tillgången till akuta tider högre.

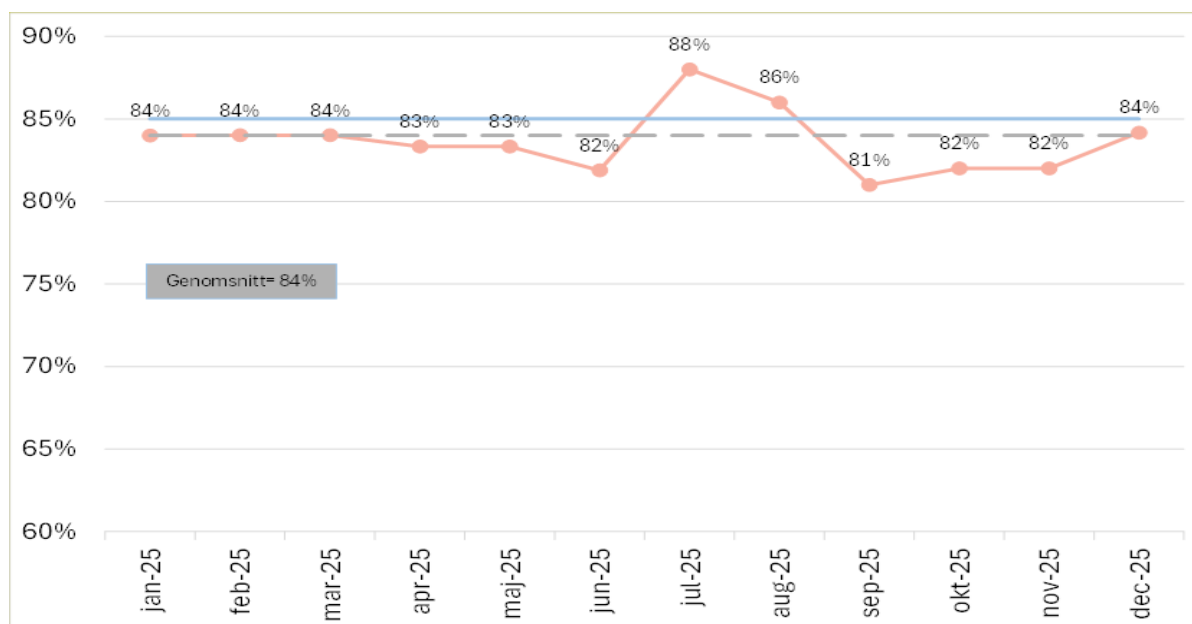
Sett över året ligger genomsnittet i regionen för medicinsk bedömning av läkare inom tre dagar på 84 %, vilket är en svag försämring mot föregående års 86 %.

Klarar målvärdet 18 st, 39% (23 st, 49 %)

På väg mot målvärdet 21 st, 46% (19 st, 40 %)

Klarar inte målvärdet 7 st, 15% (5 st, 11 %)

Medicinsk bedömning av läkare inom tre dagar. Vårdcentraler i Östergötland (regiondrivna+privata).

Andel besök inom tre dagar till sjuksköterska

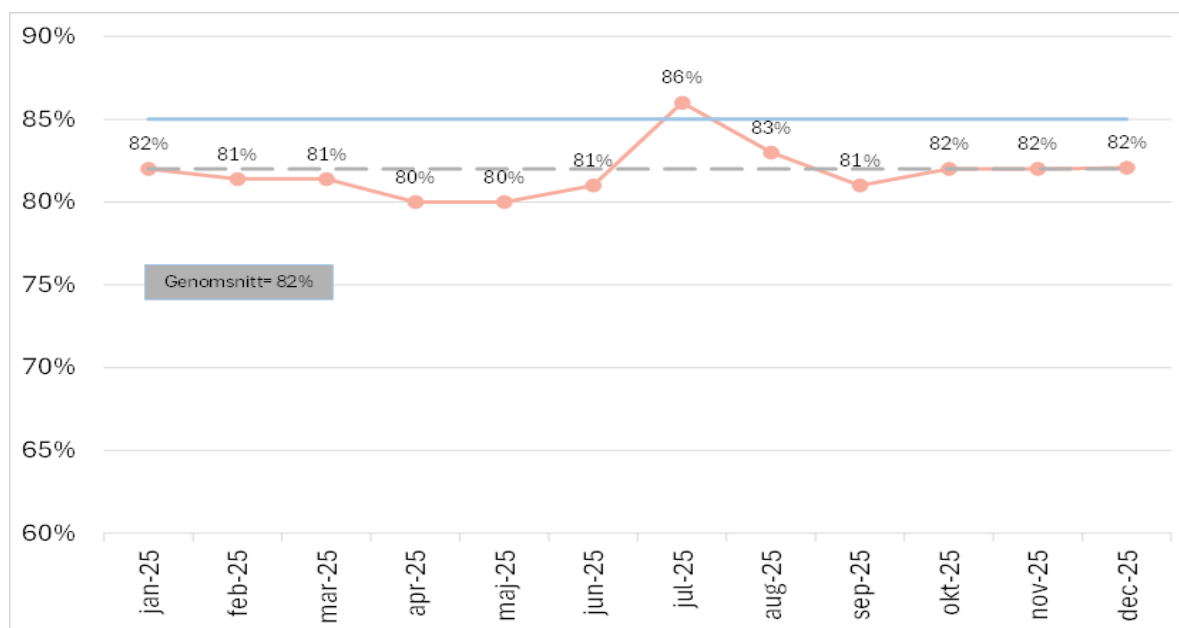
För besök till sjuksköterska inom tre dagar är genomsnittet för perioden 82 %, vilket är samma som föregående år. Utmaningen för flera enheter är att få gruppen sjuksköterskor att räkna till för de många uppgifter som ska hanteras och prioriteringar måste då göras. Ofta får mottagningsverksamhet stå tillbaka till förmån för att till exempel bemanna i telefon.

Klarar målvärdet 27 st, 59% (32 st, 68 %)

På väg mot målvärdet 13 st, 28% (9 st, 19 %)

Klarar inte målvärdet 6 st, 13% (6 st, 13 %)

Medicinsk bedömning av sjuksköterska inom tre dagar. Vårdcentraler i Östergötland (regiondrivna+privata).

Andel genomförda återbesök för kroniskt sjuka patienter

Regelbundna kontroller av hälsotillståndet för patienter med kronisk sjukdom är en viktig del av vårdcentralens arbete. Flera av vårdcentralerna upplever att återbesök för kroniskt sjuka patienter har fått stå tillbaka för att prioritera till exempel telefontillgängligheten. Trots detta visar statistiken att samtliga vårdcentraler når målvärdet om 75 %.

Klarar målvärdet 46 st, 100% (47 st, 100 %)

På väg mot målvärdet 0 st, 0 % (0 st, 0 %)

Klarar inte målvärdet 0 st, 0 % (0 st, 0 %)

Andel utförda hembesök för nyfödda

Hembesök till nyfödda barn och upp till tre års ålder, ingår som en del av basuppdraget för sjuksköterskorna inom vårdcentralens BVC. Ett av de viktigaste besöken är det som utförs vid fyra veckors ålder där relationen mellan barnet, familjen och sjuksköterskan etableras. Hur väl en enhet uppfyller målvärdet om att 85 % av de nyfödda ska få sitt hembesök vid fyra veckor, ger en signal om hur enhetens arbete inom BVC fungerar. Jämfört med föregående år har det skett en liten förbättring och ytterligare några vårdcentraler klarar målvärdet.

Klarar målvärdet 19 st, 41 % (17 st, 36 %)

På väg mot målvärdet 14 st, 30% (18 st, 38 %)

Klarar inte målvärdet 13 st, 28% (12 st, 26 %)

Andel patienter med fast läkarkontakt

Såväl en vårdcentralers tillgänglighet som möjligheten att få träffa "sin läkare" när man har behov av återkommande kontakt med sjukvården, kan utgöra viktiga faktorer för patientens trygghet. Ett sätt att försöka mäta den sistnämnda faktorn är i vilken grad en vårdcentral har patienterna listade på en namngiven läkare, så kallad fast läkare.

Jämfört med föregående år ses en viss förbättring i hur många vårdcentraler som har registrerat fast läkarkontakt för sina listade patienter.

Klarar målvärdet 38 st, 83 % (36 st, 77 %)

På väg mot målvärdet 3 st, 6 % (3 st, 6 %)

Klarar inte målvärdet 5 st, 11 % (8 st, 17 %)

Även årets uppföljning har, likt föregående år, omfattat frågan om nyttjandet av fast vårdkontakt för patienter med större behov. Det råder fortfarande svårigheter med funktionen som inte sällan sammanblandas med fast läkarkontakt eller patientansvarig sjuksköterska för en mottagning. I dialogerna framkommer det att fast vårdkontakt utses vid utskrivningsprocessen från slutenvården och är frekvent förekommande vid äldrevårdsmottagningarna. Vissa verksamheter beskriver också en tydlig strategi där fast vårdkontakt utses till exempelvis mångsökare, långtidssjukskrivna, patienter med demenssymtom, patienter med missbruksproblematik eller med psykisk ohälsa.

Strama (samverkan mot antibiotikaresistens)

Arbetet med att minska antibiotikaresistens och att ha en rationell antibiotikaanvändning följs via den årssammanställning som görs centralt av regionens Stramaenhet. Varje enhet får en poäng utifrån en skala som anger hur relevant förskrivningen varit under året och också vilka förbättringsområden som finns.

Drygt 60 % av enheterna har ett mycket väl fungerande eller fungerande arbete inom området medan övriga, i varierande grad, har ett större arbete att göra.

Ett framgångsrikt arbete för minskad antibiotikaresistens bygger på ett fortlöpande och enträget arbete i läkargruppen med individuell återkoppling på den förskrivning som sker. Det är även lämpligt att sjuksköterskor som dagligen möter patienterna direkt eller via telefonrådgivningen involveras i arbetet. Att skapa gemensamma argument för att frångå gamla och förlegade förskrivningsmönster är ytterligare en framgångsfaktor.

Gemensamt för flertalet med stor förbättringspotential är att de saknar en namngiven, Stramaansvarig läkare eller att de är beroende av hyrpersonal.

Klarar målvärdet 12 st, 26 % (17 st, 36 %)

På väg mot målvärdet 16 st, 35 % (12 st, 26 %)

Klarar inte målvärdet 18 st, 39 % (18 st, 38 %)

Äldrevårdsmottagning

Sedan 2021 är det ett krav enligt regelboken att vårdcentralen ska ha en särskild mottagning för sköra, äldre patienter. I tabellen nedan redovisas det som ska erbjudas till de anslutna patienterna för att mottagningen ska bedömas som fullständig.

Äldrevårdsmottagning ska-krav uppfyllda
Erbjuder särskilt mottagande med eget telefonnummer utan knappval med telefontid, minst en timme per dag
Erbjuder hög kontinuitet med fast läkarkontakt/fast vårdkontakt
Erbjuder individuellt anpassad information, behandling inklusive läkemedelsbehandling och rehabilitering
Utför läkemedelsgenomgångar och beaktar munhälsa
Erbjuder ett teambaserat omhändertagande
Upprättar vårdplan i samråd med patienten och andra vårdgivare
Samverkar med kommunernas hälso- och sjukvård i hemmet
Erbjuder hembesök vid behov

Nästan alla vårdcentraler har en äldrevårdsmottagning som är i gång sedan något eller några år. En saknar dock daglig avsatt tid i telefon och ytterligare en har under året varit tvungen att pausa mottagningen på grund av förlorad sjuksköterskekompetens. Båda verksamheterna bedömer sig ha full mottagningsverksamhet under 2026.

Igång med anslutna patienter 44 st, 96% (38 st, 81 %)

Igång men har ej alla krav enl. regelbok 1 st, 2% (8 st, 17 %)

Har inte kommit igång 1 st, 2% (1 st, 2 %)

Andel diabetespatienter som fått medicinsk fotvård

Beräkningar gjorda utifrån nationella diabetesregistret pekar på att cirka 30-40 procent av samtliga diabetiker är i behov av medicinsk fotvård. Det medicinska mått som har följts även vid årets uppföljning belyser hur många patienter med diabetes som har fått medicinsk fotvård på årsbasis.

Resultatet har förbättrats något sedan föregående år men brist på kompetens av medicinsk fotvårdare kvarstår. Bristen medför att kompetensen inte sällan delas mellan flera vårdcentraler och vid en eventuell frånvaro blir påverkan på tillgängligheten till medicinsk fotvård stor. För de som inte klarar målvärdet anges också möjlig felregistrering som skäl till resultatet.

Klarar målvärdet 19 st, 41% (17 st, 36 %)

På väg mot målvärdet 10 st, 22% (12 st, 26 %)

Klarar inte målvärdet 17 st, 37% (18 st, 38 %)

Sammanställning av uppföljningsparametrar per vårdcentral för verksamhetsåret 2025

Uppföljningsparametrar med bedömningsintervall	Klarar målvärdet	På väg mot målvärdet	Klarar inte målvärdet
Andel besvarade samtal i telefon	95-100 %	90-94 %	0-89 %
Andel besök inom tre dagar till läkare	85-100 %	70-84 %	0-69 %
Andel besök inom tre dagar till sjuksköterska	85-100 %	70-84 %	0-69 %
Andel genomförda återbesök fysiskt eller digitalt för kroniskt sjuka patienter*	75-100 %	60-74 %	0-59 %
Andel utförda hembesök för nyfödda	85-100 %	70-84 %	0-69 %
Andel patienter med fast läkarkontakt	55-100 %	35-54 %	0-34 %
Strama (Saknas ansvarig stramaläkare blir bedömningen gul, trots ev. gröna poäng)	40-63p	35-39 p	0-34 p
Äldrevårdsmottagning	Igång med anslutna patienter	Igång men har ej alla krav enl. regelbok	Har inte kommit igång
Andel diabetespatienter som fått medicinsk fotvård**	30-50 %	25-29 %	0-24 %

*Återbesök: Antal listade patienter som fått någon diagnos ur någon av diagnosgrupperna hjärtsvikt, kranskärlssjukdom, TIA/stroke, KOL, diabetes, demens och/eller förmaksflimmer för 19-60 månader sedan och som varit på fysiskt eller digitalt återbesök hos läkare eller sjuksköterska, eller fått hembesök, de senaste 18 månaderna med diagnos ur samma diagnosgrupp som för 19-60 månader sedan.

** Medicinsk fotvård: Enligt Nationella diabetesregistret har 30-40% av alla diabetespatienter s.k. Polyneuropati och i behov av medicinsk fotvård (Diabetesrådet, 2023).

Länsdel	Vårdcentral	Telefon	3 dagar Läkare	3 dagar ssk	Återbesök	Hembesök BVC 4v	Fast läkarkontakt	Strama	Äldremottagning	Medicinsk förvård
Centrala	Capio Vårdcentral Berga	100%	99%	97%	98%	94%	100%	48		40 %
Centrala	Capio Vårdcentral Johannelund AB	100%	93%	80%	94%	84%	94%	39		22 %
Centrala	Capio Vårdcentral Vasastaden	100%	98%	50%	98%	91%	100%	56		43 %
Centrala	Trädgårdstorgets vårdcentral Praktikertjänst	86%	84%	88%	84%	90%	93%	42		29 %
Centrala	Vårdcentralen Ekholmen	88%	88%	87%	92%	58%	88%	34		26 %
Centrala	Vårdcentralen Kisa	71%	76%	72%	93%	71%	100%	34		28 %
Centrala	Vårdcentralen Kungsgatan	93%	86%	97%	86%	74%	85%	37		28 %
Centrala	Vårdcentralen Kärna	76%	81%	74%	93%	30%	100%	36		22 %
Centrala	Vårdcentralen Lambohov	78%	89%	93%	91%	84%	73%	39		14 %
Centrala	Vårdcentralen Lingham	95%	88%	84%	93%	86%	100%	42		41 %
Centrala	Vårdcentralen Ljungsbro	76%	70%	67%	94%	63%	88%	30		18 %
Centrala	Vårdcentralen Nygatan	74%	74%	83%	87%	80%	69%	35		17 %
Centrala	Vårdcentralen Ryd	97%	91%	77%	91%	59%	100%	22		20 %
Centrala	Vårdcentralen Skäggetorp	93%	82%	79%	90%	82%	57%	34		3 %
Centrala	Vårdcentralen Tannefors	81%	66%	78%	89%	61%	77%	38		39 %
Centrala	Vårdcentralen Valla	94%	80%	81%	92%	85%	100%	43		25 %
Centrala	Vårdcentralen Åtvidaberg	94%	73%	87%	91%	64%	40%	38		31 %
Centrala	Vårdcentralen Österbymo	91%	66%	68%	94%	95%	26%	35		47 %
Västra	Familjeläkarna Mjölby Vårdcentral	99%	98%	96%	93%	81%	99%	47		30%
Västra	Vårdcentralen Borensberg	75%	67%	92%	91%	90%	73%	29		40 %
Västra	Vårdcentralen Boxholm	90%	72%	68%	88%	63%	99%	26		29 %
Västra	Vårdcentralen Brinken	90%	95%	90%	90%	89%	78%	29	Ej aktiv. Under återstart.	35 %
Västra	Vårdcentralen Lyckorna	81%	74%	81%	86%	98%	1%	23		25 %
Västra	Vårdcentralen Mantorp	97%	96%	94%	94%	73%	88%	43		45 %
Västra	Vårdcentralen Marieberg	73%	82%	94%	93%	75%	33%	33		36 %
Västra	Vårdcentralen Mjölby	92%	74%	81%	92%	61%	56%	34		46 %
Västra	Vårdcentralen Skänninge	99%	92%	76%	94%	18%	100%	33		36 %
Västra	Vårdcentralen Vadstena	77%	61%	75%	86%	79%	59%	33		30 %
Västra	Vårdcentralen Ödeshög	81%	88%	87%	95%	97%	85%	35		32 %
Östra	Doktor.se Geria City vårdcentral	97%	99%	89%	89%	93%	100%	35		42 %
Östra	Doktor.se Geria Vårdcentral	98%	99%	98%	94%	94%	100%	49		16 %
Östra	Doktor.se Vårdcentralen Mirum	93%	79%	91%	91%	66%	100%	36		28 %
Östra	Hierta Vårdcentral Vilbergen	89%	99%	89%	89%	75%	99%	49		18 %
Östra	Kry Vårdcentral Kneippen	94%	86%	60%	86%	88%	100%	39		26 %
Östra	Kry Vårdcentral Skarptorp	81%	70%	75%	90%	90%	100%	24		17 %
Östra	Kry Vårdcentral Spiran	78%	86%	90%	89%	78%	60%	35		12 %
Östra	Kry Vårdcentral Östertull	90%	72%	72%	88%	93%	36%	36		13 %
Östra	Vårdcentralen Cityhälsan Centrum	79%	88%	83%	90%	80%	22%	35		23 %
Östra	Vårdcentralen Cityhälsan Söder	78%	84%	82%	85%	52%	53%	33		15 %
Östra	Vårdcentralen Finspång	93%	90%	81%	91%	69%	82%	37		33 %
Östra	Vårdcentralen Kolmården	90%	92%	72%	88%	95%	0%	26		39 %
Östra	Vårdcentralen Sandbyhov	69%	88%	62%	88%	68%	90%	45	Ej telefon.	20 %
Östra	Vårdcentralen Skärblacka	84%	71%	76%	92%	95%	100%	31		24 %
Östra	Vårdcentralen Valdemarsvik	85%	76%	67%	92%	91%	94%	34		29 %
Östra	Vårdcentralen Vikbolandet	93%	87%	82%	92%	94%	98%	45		34 %
Östra	Vårdcentralen Åby	91%	81%	90%	91%	71%	93%	43		22 %